

Euroopa ja Sina

Läbilõige
ELi saavutustest

Euroopa Liit

2011. aasta väljaanne
ec.europa.eu/snapshot

Selle brošüüri ja teised lihtsalt mõistetavad lühiselgitused ELi kohta leiate veebist aadressil ec.europa.eu/publications

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
Väljaanded
1049 Brüssel
BELGIA

Käsikiri valmis 2010. aasta novembris.
Kaanefoto: Mélanie Heddrich/Patrick Bombaert
Origamid: ORIGAMI BRUXELLA/Patrick Bombaert – Capture Creation

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2011
44 lk – 10,5 × 15 cm

ISBN 978-92-79-17549-7
doi:10.2775/69638

© Euroopa Liit, 2011
Paljudamine on lubatud. Üksikute fotode kasutamiseks või paljudamiseks tuleb taotleda luba otse autoriõiguse omanikelt.

Printed in Luxembourg

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PABERILE

Euroopa ja Sina

Läbilõige
ELi saavutustest

2011. aasta väljaanne

Majanduse usaldusvärsuse tõstmine ja finantsturgude tugevdamine	4
Väikeettevõtete toetamine ja töökohtade loomine	8
Reisijate uued õigused	12
Mobiiltelefonidele ühesugune laadija	16
Ausam kohtumõistmine	20
Energiavarustuse turvalisemaks muutmise	24
Elektrooniliste jäätmete taaskasutus	28
Ebaseadusliku puidu vastu võitlemine	32
Lastekaitse	36
Katastroofi korral abikäe ulatamine	40

Euroopa ja Sina

Läbilõige ELi saavutustest

Kas Sa oled kunagi mõelnud, mida Euroopa Liit Sinu heaks konkreetselt teeb? Kui oled, siis leiad käesolevast brošüürist vastuse, sest selles antakse lühike ülevaade mõnest konkreetsest sammust, mille EL on 2010. aastal astunud, et elu paremaks ja kergemaks muuta. Mõnikord on selleks igapäevaelu mõjutavad lihtsad lahendused, nagu näiteks mobiiltootjate mõjutamine, et nad võtaksid kasutusele standardse laadija. Mõnikord on selleks Euroopa õigusaktid, millega antakse reisijatele uusi õigusi. Mõnikord tähendab see, et võideldakse üleeuroopaliste ja ülemaailmsete jõudude vastu, et säilitada ELi majanduslik tasakaal ning luua uusi töökohti. Mõnikord aga tähendab see, et me aitame nii Euroopas kui ka kaugemal loodusõnnetuste või inimtegevusest põhjustatud katastroofide tagajärjel kannatada saanud inimestel lootust säilitada. Igatahes tegutseb EL loomaks sellise Euroopa, mis on kooskõlas selle asutajate võetud ülesandega, milleks on töötamine „Euroopa rahvaste” heaks.

Kõik, mida teeme, on mõeldud Euroopa kodanike hüvanguks.

EL tõstab ka edaspidi poliitika kujundamisel esiplaanile inimeste huvid.

Majanduse usaldusvärsuse tõstmine ja finantsturgude tugevdamine

---

Kui finantsilised ja majanduslikud väljakutsed muutusid tõsiseks, lõi EL oma kodanike tuleviku turvamiseks vajalikud mehhanismid

Kui finantsilised ja majanduslikud väljakutsed muutusid tõsiseks, lõi EL oma kodanike tuleviku turvamiseks vajalikud mehhanismid

---

Pakkudes rea lahendusi aasta jooksul riikide rahanduses tekkinud probleemidele, näitasid Euroopa Liidu juhid, kui tõhusalt nad suudavad koos tegutseda.

ELi kiire tegutsemine säilitas euro stabiilsuse ja usaldusvääruse. See tekitas turgudes usaldust. See aitas raskustesse sattunud liikmesriikidel rahanduse korda seada. Samuti võeti kasutusele uued mehhanismid, mis kaitsevad meid edaspidi vapustuste eest. Euroala rahandusliku stabiilsuse tagamiseks loodi uuenduslik mehhanism, mille väärtus on üle 500 miljardi euro.

Samal ajal kehtestas EL liikmesriikidele, pankadele ja pankuritele uued eeskirjad. Nende eesmärgiks on muuta finantsurud läbipaistvamaks ja piirata liigset riskimist, nähes ette uued reeglid näiteks seoses riskifondidega ning pankurite boonussüsteemidega. Samuti on moodustatud üleeuroopalised järelevalveasutused, kes hoiavad finantsturgudel silma peal.

Kõige olulisem on, et kaitsemeetmete kõrval algatati majandustrateegia Euroopa 2020, mis mitte üksnes ei toeta majanduskasvu ja töökohtade loomist, vaid ka tagab, et sellest saab kasu igaüks.

Väikeettevõtete toetamine ja töökohtade loomine

EL toetab arvukaid väikeettevõtteid, mis on majanduse ja tööhõive valdkonnas liikumapanev jõud

EL toetab arvukaid väikeettevõtteid, mis on majanduse ja tööhõive valdkonnas liikumapanev jõud

---

Aastatel 2002–2008 löid ELi väikeettevõtjad 9,4 miljonit töökohta. Seda on rohkem kui kõigi suurfirmade peale kokku. Väikeettevõtjad suudavad ELi kiiresti jalule aidata, seda nii majanduskasvu kui ka tööhõivet silmas pidades.

Ent neid tuleb toetada, kui soovime tulemusi näha. Majandusurutis näitas, et ka parimaid väikefirmasid ja andekaimaid ettevõtjaid ähvardab palju mitmesuguseid ohtusid makseviivitustest kuni ebapiisavate krediidi- või koolitusvõimalusteni. See tõttu asus EL otsustavalt tegutsema, et aidata neil arenedada.

ELi uue eeskirja kohaselt peavad avaliku sektori asutused kaupade ja teenuste eest tasuma 30 päeva jooksul. See edendab oluliselt rahavoogusid, mis hoiavad väikeettevõtteid hinges.

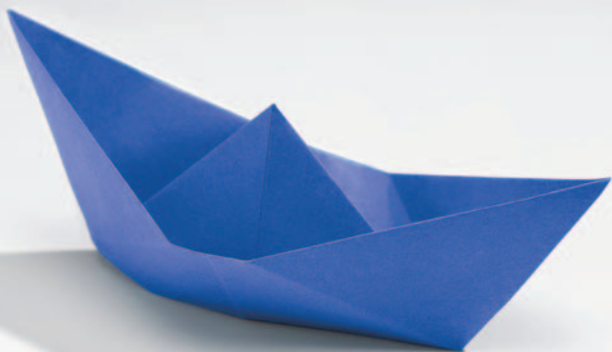
Uus üleeuroopaline vahetusprogramm, mis on loodud tudengite seas äärmiselt edukaks osutunud programmi Erasmus eeskujul, annab noortele ettevõtjatele võimaluse omandada juhtimisoskusi, töötades koos kogenud ettevõtjatega.

Lisaks eraldas EL 100 miljonit eurot laenude andmiseks töö kaotanud töötajatele, kes tahavad asutada oma ettevõtte ning aitavad piirkondades, kus palju töökohti on kadunud, tööhõivet taaselustada.

Reisijate uued õigused

ELi rongi- ja laevareisijatele tuleb tagada teave, abi ja hiline-
mise korral kompensatsioon samamoodi nagu praegu lennureisijatele

ELi rongi- ja laevareisijatele tuleb tagada teave, abi ja hilinemise korral kompensatsioon samamoodi nagu praegu lennureisijatele

---

Kas väljumata jäänud rongid on teile kunagi ebamugavusi valmistanud? Kas teil on olnud raske mõnd vanemat sugulast laevatrepiist üles aidata? Või vahest olite nende seas, kelle lennureis jäi kevadel vulkaanituha pilve tõttu ära?

EL tugevdas 2010. aastal reisijate õigusi, kehtestades rongi- ja laevaliikluse valdkonnas uued eeskirjad, mis on suures osas koostatud mõni aasta tagasi ülitedukalt kehtestatud lennureisijate õiguste eeskujul. Peagi võetakse vastu ka linna- ja kaugliinibussidega reisimist käsitlevad õigusaktid.

Kui reisijad jäävad nüüd hiljaks, ei pea nad enam ise nuputama, mis valesti läks. Neil on õigus saada teavet transpordiettevõttelt, mille sõidukitega nad peaksid reisima. Lisaks on liikumis- või muu puudega isikutel õigus erikohtlemisele.

Uued õigused hõlmavad ka hilinenud või tühistatud reisi hüvitamist – välja arvatud juhul, kui selle põhjuseks on erakorralised asjaolud, mis ei olene ettevõtte tahtest.

2010. aasta kevadel levinud vulkaanituhapilved näitasid selgelt, kui olulised on need õigused. Lennureisijad said kasutada õigust hüvitisele ja abile, sealhulgas oli neil õigus nõuda lendu oodates tekkinud majutus- ja toitlustuskulude hüvitamist.

Mobiiltelefonidele ühesugune laadija

Mobiiltootjad andsid ELi survele järele ja lähevad järk-järgult üle laadijate ühisele standardile

Mobiiltootjad andsid ELi survele järele ja lähevad järk-järgult üle laadijate ühisele standardile

---

Mobiiltelefon on tore asi, kuni selgub, et aku on tühjaks saanud ja laadijat ei ole kaasas. Helistada ei saa. Infole ja kontaktandmetele ligi ei pääse. Algab palavikuline sobiva laadija otsimine.

Selle mure aga võib peagi unustada. Euroopa Komisjon suutis mobiiltootjaid veenda, et on aeg loobuda kallist ja ebatõhusast süsteemist, kus igal telefonil on isemoodi laadija.

Tänu komisjoni survele nõustus 13 juhtivat telefonitootjat võtma ELis müüdavate andmesidet võimaldavate telefonide puhul kasutusele ühtlustatud süsteemi. Paberil on selle töö tulemuseks uus tehniline standard. Kauplustes ning ELi kodanike taskutes ja käekottides on tulemuseks, et kõiki neid telefone saab laadida lihtsa mikro-USB pistiku abil. Keskkonna seisukohast on tulemuseks aga väiksem elektrikulu.

ELi tegevus tõi tootjate mõtlemisse selgust ja kiirendas nõnda protsessi, millele ettevõtted ise oleksid võinud veel aastaid kulutada. Liiatigi saavutas EL selle ilma, et olnuks vaja uusi keerulisi õigusakte. See näitab ilmekalt veel üht viisi, kuidas EL saab oma kodanikke aidata – mitte üksnes seadusi vastu võttes, vaid ka edendades tervest mõistusest lähtuvat teguviisi, millest saab kasu igaüks.

Ausam kohtumõistmine

Eurooplased, kes on kohtumenetluse osalised ükskõik millises ELi liikmesriigis, saavad õiguse täielikule tõlketeenusele

Eurooplased, kes on kohtumenetluse osalised ükskõik millises ELi liikmesriigis, saavad õiguse täielikule tõlketeenusele

---

Olukord on alati keeruline, kui avastate, et olete seadusega pahuksisse sattunud, seda isegi väiksemate üleastumiste puhul. Ent veelgi keerulisem on olukord siis, kui te asute riigis, kus politsei ja kohtuvõimude keel jääb teile arusaamatuks.

Seetõttu tegutses EL selle nimel, et kriminaalmenetluses oleksid tagatud kirjalik ja suuline tõlge.

Uus õigusakt aitab inimesel kasutada õigust ausale kohtumõistmisele ka sellistes ELi riikides, mille keelest nad ei saa aru. Teenuse peavad tagama liikmesriigid – pealegi tasuta.

Selline kaitse on üha kasulikum, kuna aina rohkem eurooplasi reisib, õpib ja töötab väljaspool kodumaad. Ning kõige süütumgi eksimus võib teid vahel võimudega pahuksisse ajada.

Uus eeskiri ei tähenda, et puhkusele sõites võib kohalikku õigust eirata. Küll aga tähendab see, et kui olete hätta sattunud, siis saate aru, milles teid süüdistatakse. Enne lõpliku kohtuotsuse jõustumist eeldatakse alati, et te pole süüdi.

Energiavarustuse turvalisemaks muutmine

Tänu ELi tegevusele jõuab gaas ka edaspidi inimeste
kodudesse

Tänu ELi tegevusele jõuab gaas ka edaspidi inimeste kodudesse

---

Euroopa peab suure osa gaasi importima ja on seetõttu eriti nõudluse tipphetkedel olnud haavatav varustamises tekkivate lünkade suhtes. Seetõttu astus EL 2010. aastal otsustavaid samme selleks, et energiaga varustamine oleks turvalisem.

Partnerlussuhteid tarne- ja transiitriikidega on tugevdatud. EL õppis 2008. ja 2009. aasta gaasikriiside kogemusest, kui Ukraina kaudu toimuvad Vene gaasitarnd katkesid Moskva ja Kiievi vahelise tüli tõttu kaheks nädalaks ning mõned ELi kodanikud pidid oma kodudes lõdisema.

Uus ELi ja Venemaa varajase hoiatamise süsteem osutus väga kasulikuks, kui seda kasutati õigeaegselt 2010. aastal Valgevene gaasitransiidiga seotud tüli ajal.

ELis tugevdati uue määrusega ELi liikmesriikide tegevuse koordineerimist. Gaasiettevõtted peavad kodumajapidamistele ja teistele kaitstud klientidele tagama gaasiga varustamise 30 päeva jooksul isegi rasketes ilmastikutingimustes. Taristutele seatavad kõrgemad nõuded aitavad tagada, et kui näiteks üks suur gaasijuhe puruneb, saavad riigid gaasi teiste kaudu.

Samal ajal edendab EL jätkuvalt tõhusat energiakasutust, et energiavarusid võimalikult hästi kasutada.

Elektrooniliste jätmete taaskasutus

EL tagab, et televiisorid, mida te enam ei vaja,
ei kahjustaks loodust

EL tagab, et televiisorid, mida te enam ei vaja, ei kahjustaks loodust

---

Elektroonika- ja elektriseadmed sisaldavad sageli tervisele või keskkonnale ohtlikke materjale.

Seda tüüpi prügiga seotud üha suuremate probleemide vastu võitlemiseks täiendas EL oma õigussüsteemi, piirates elektri- ja elektroonikaseadmetes ohtlike ainete kasutamist ning keelustades kõige ohtlikumate ainete, näiteks plii ja elavhõbeda, kasutamise täielikult. Uute eeskirjadega karmistatakse mõningate kõige ohtlikumate ainete eraldi jäätmevoogudesse sorteerimisega seotud nõudeid.

Samal ajal on läbirääkimiste lõppfaasi jõudnud eelnõu, mille kohaselt elektri- ja elektroonikaseadmeid tootvad ettevõtted peaksid oma tooteid disainima ja valmistama nii, et nende komponente ning materjale oleks lihtsam taaskasutada.

Iganenud televiisorid, videomakid ja vanad arvutid ei ole teil lihtsalt garaažis jalus ega võta enda alla kasulikku hoiuruumi.

Peale selle avaldavad need kahjulikku mõju ka keskkonnale ja tervisele. Praegu registreeritakse, kogutakse ning käideldakse Eli normidega kooskõlas ametlikult ainult umbes kolmandik vanadest elektri- ja elektroonikaseadmetest. Uued eeskirjad tagavad, et ka ülejäänud kahe kolmandikuga tehakse sama.

Ebaseadusliku puidu vastu võitlemine

EL võitleb isegi mööblipoes kliimamuutuse vastu

Aiamööbel võib olla ilus ja väga soodsa hinnaga. Kuid kas see on ka legaalne? EL on kehtestanud karmid uued eeskirjad tagamaks, et ELi liikmesriikides müüakse ainult seaduslikult raiutud puitu.

Palju ELis kasutatavast puidust on imporditud. Puit võib olla pärit troopilistest vihmametsadest ja sageli tuuakse seda paikadest, kus puidukaubandust täiel määral ei kontrollita. On oht, et Euroopa mööblitööstuses ja ehitussektoris kasutatakse puitu, mis on raiutud ebaseaduslikult, metsi hävitades. Uued eeskirjad aitavad seda vältida kohustusliku sertifitseerimissüsteemi abil.

See on kasulik puidukaubandusele ja eriti eksportivatele riikidele, kus metsadest majanduslikult sõltuvad kogukonnad peavad konkureerima ebaseaduslike metsalangetajatega.

Samuti on see kasulik metsadele, millest paljud on maailma kliima stabiilsuse säilitamiseks elutähtsad. Kui need ebaseadusliku langetamise tõttu häviksid, võiks see kliimamuutust veelgi kiirendada.

See on kasulik ka eurooplastele. Kliimamuutuse vastu võitlemine annab neile ehk võimaluse kasutada legaalseid aiatoole mõnel ettearvatava ilmaga suvel!

Lastekaitse

ELi uued eeskirjad pakuvad lastele kaitset nii internetis
kui ka füüsilises maailmas

ELi uued eeskirjad pakuvad lastele kaitset nii internetis kui ka füüsilises maailmas

---

10–20% Euroopa lastest langeb mingit tüüpi seksuaalse kuritarvituse ohvriks. Lapspornograafiat levitavaid veebilehti tuleb aina juurde ning iga päev lastakse ringlusse hinnanguliselt 200 uut pilti. Komisjon tegi ettepaneku karistada laste seksuaalse kuritarvitamise, seksuaalse ekspluateerimise ja lapspornograafia eest senisest veelgi karmimalt.

Uute eeskirjade sihtmärgiks on muu hulgas ka „meelitamine” (lastega veebis tutvuse loomine eesmärgiga neid seksuaalselt kuritarvitada) ja niinimetatud „seksiturism” (ka juhul, kui kuritegu on toime pandud väljaspool ELi). Samuti soovib komisjon, et senisest rohkem tegeldaks ohvrite kaitsmisega ja sääraste kuritegude ennetamisega, näiteks kurjategijate suhtes individuaalsete rehabilitatsiooniprogrammide rakendamise kaudu, mis aitaks neil kuritarvitamist edaspidi vältida.

Samuti vajavad paremat kaitset lapsed, kes saavad ELi täiskasvanud saatjata. ELis esitas 2009. aastal varjupaigataotluse rohkem kui 10 000 saatjata last. ELi liikmesriigid on vastu võtnud ühise lähenemisviisi, mis põhineb lapse huvidel ning mille eesmärgiks on lapsi ohtude ja kuritarvitamise eest kaitsta. Nimetatud lähenemisviisi raames rakendatakse ühiseid norme, kuidas sisserändega tegelevad asutused peavad saatjata lapsi kohtlema, näiteks: eestkoste, seadusjärgne esindamine ning majutuse ja hoolekande kättesaadavus.

Katastroofi korral abikäe ulatamine

Haiti maavärinast kuni Ungari keemiareostuseni.
EL reageerib katastroofidele kiiresti

Haiti maavärinast kuni Ungari keemiareostuseni. EL reageerib katastroofidele kiiresti

---

Mõne katastroofi saab ära hoida, mõnd aga mitte. Kui aga õnnetus käes, sööstab EL ohvritele ruttu appi.

EL oli Haiti maavärinale reageerinud rahvusvaheliste jõudude seas väga olulisel kohal, pakkudes ajutisi majutuskohi, toitu, arstiabi, helikoptereid vigastatute transportimiseks, laevu, mis ei vaja randumiseks kaid, kuna kaid olid kokku varisenud, ja sõidukeid, mis suutsid hävinud teedega saarel ringi liikuda. EL andis kasutada satelliidipildid, mis aitasid kohapeal abi andmist koordineerida, ning toetas taastamistöid, aidates koostada pikaajalist arengustrateegiat.

Peale Haiti on ELi humanitaarabi saanud miljonid loodusõnnetuste või inimtegevusest tulenenud katastroofide ohvrid kogu maailmas.

Kui Ungaris hakkas oktoobrikuus ühest tehasest voolama leeliselisest punast muda, siis käivitati ELi tsiviilkaitsekoostöö mehhanism hetkegi viivitamata. Kiiresti saadeti kohale ELi tsiviilkaitsemeeskond, millesse kuulus taime- ja loomakaitseeksperte ning põllumaa saastest puhastamise asjatundjaid, kelle ülesandeks oli toetada kohalikke asutusi reostuse vastu võitlemisel.

Sääraste õnnetustega tegelemise pinnalt püüab EL tõusta valmisoleku kõrgemale astmele, kusjuures oluliseks ei peeta mitte ainult kahju piiramist, vaid ka ennetamist ja ennetavat kaitset.

ELiga saab ühendust võtta

■ INTERNETIS

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebilehel **europa.eu**

■ ISIKLIKULT KOHALE MINNES

Euroopas on sadu kohalikke ELi teabekeskusi. Lähima keskuse aadressi leiate veebilehelt **europedirect.europa.eu**

■ TELEFONI VÕI ELEKTRONPOSTI TEEL

Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele. Teenistusega saab ühendust võtta tasuta infotelefonil **00 800 6 7 8 9 10 11** (mõned mobiilioperaatorid ei võimalda 00 800 numbritele helistada või on need kõned tasulised), väljastpoolt ELi tasulisel numbril **+32 22999696** või saata elektronkiri aadressilt **europedirect.europa.eu**

■ LOE EUROOPA KOHTA

Trükised ELi kohta on saadaval kõigest hiireklõpsu kaugusel EU Bookshopi veebilehel **bookshop.europa.eu**

Euroopa ja Sina

Läbilõige ELi saavutustest

2011. aasta väljaanne

Kas Sa oled kunagi mõelnud, mida Euroopa Liit Sinu heaks konkreetselt teeb? Kui oled, siis leiad käesolevast brošüürist vastuse, sest selles antakse lühike ülevaade mõnest konkreetsest sammust, mille EL on 2010. aastal astunud, et elu paremaks ja kergemaks muuta. Mõnikord on selleks igapäevaelu mõjutavad lihtsad lahendused, nagu näiteks mobiiltootjate mõjutamine, et nad võtaksid kasutusele standardse laadija. Mõnikord on selleks Euroopa õigusaktid, millega antakse reisijatele uusi õigusi. Mõnikord tähendab see, et võideldakse üleeuroopaliste ja ülemaailmsete jõudude vastu, et säilitada ELi majanduslik tasakaal ning luua uusi töökohti. Mõnikord aga tähendab see, et me aitame nii Euroopas kui ka kaugemal loodusõnnetuste või inimtegevusest põhjustatud katastroofide tagajärjel kannatada saanud inimestel lootust säilitada. Igatahes tegutseb EL loomaks sellise Euroopa, mis on kooskõlas selle asutajate võetud ülesandega, milleks on töötamine „Euroopa rahvaste” heaks.

Kõik, mida teeme, on mõeldud Euroopa kodanike hüvanguks.

EL tõstab ka edaspidi poliitika kujundamisel esiplaanile inimeste huvid.

ec.europa.eu/snapshot

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-79-17549-7

9 789279 175497